

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 10.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 6.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Ditjanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilične pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novce treba šaljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru».

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

† ČESAR I KRALJ FRANJO JOSIP

Sprovođ Njeg. Vel. Česara Franje Josipa.

Dripreme.

BEČ, 29. Driprpio je popodne u Beč kralj bavarški s kraljicom; dočekaše ga na stanici Cesar i Cesarica. Pozdrav Njihovih Veličanstva sa Cesarom i kraljicom Zitom bio je izvanredno srdačan. Došlo su odnose pratinje uzajamno prestavljenje. Njihova se Veličanstva odvezoše u Dvor. U večer stiže kralj saski, kojega je na stanici dočekao, u Cesarevu zastupstvu, Nadvojvoda Maks. I on se odmah odveze u Dvor. Stigoše pak danas Gustav Adolf nasljednik prijestola švedskoga, infant španjolski Ferdinand, Veliki vojvoda badenski i veliki vojvoda sachsen-weimarski.

BEČ, 30. Već iz rana jutra sve je živo u glavnom gradu. Iz svih kotara išire okolice hrle gomile u unutrašnji grad, gdje će glavnim ulicama proći mrtvi Cesar! Oficiri i činovnici odjeveni su svečanom odorom sa propisanim žalobnim obilježjima. I civilno je pučanstvo u crno odjeveno. Dosvuda vide se žalobne karte. Mnoga udruženja i odaslanstva, koja će učestvovati u sprovodu, prolaze ulicama sa zastavama zavijenim crninom. Cijelim putem, kuda će ići sprovod, već gore fenjeri ovijeni crnim velom. U unutrašnjem se gradu dućani zatvaraju; vojnici zapremaju mjesta da prave dvoredicu; policijska se straža brine za red.

Dolazak Nasljednika njemačkog prijestolja i drugih Knezova.

BEČ, 30. Jutros je u Beč driprpio njemački nasljednik prijestolja, da učestvuje u sprovodu. Dočekao ga je Cesar Karlo. Cesar i nasljednik prijestolja se izljubiše i stisnuše srdačno ruke, pak se automobilom odvezoše u Dvor, tu je nasljednik prijestolja, netom je stigao, pošao da posjeti Cesaricu Zitu. Sa istim posebnim vozom, kojim je došao nasljednik prijestolja, driprpioše i vojvoda braunschweig-lüneburški i vojvoda anhaltski. Drugim naročitim vozom stigoše drugi prinčevi i načelnik Dr. Sieveking kao zastupatelj gradova Hanse, pak zastupatelji onih vladara, koji u sprovodu ne mogu da lično učestvuju.

U 10 sati i po Cesar i Cesarica Zita primiše u dvoru strane knezove, koji su stigli u Beč na žalobne svečanosti, pak za njima naročite odaslanike. I danas, treći dan, kako je Cesarev lijes izložen, nepregledan je svijet hrlio da se s njim oprosti. Vijenci se više i ne broje. U 10 sati prije podne dvorski župnik Seydl ispijeva «Miserere» dok se na svima oltarima služile mise. U 1 sat i po popodne dvorski župnik blagoslovi zadnji put prije sprovoda lijes.

Sprovođ.

BEČ, 30. Ljubljani, nezaboravni Cesar Franjo Josip položen je popodne u vječno počivalište sa uprav veličanstvenim častima.

Učestvovanje predstavnika saveznih i sprijateljjenih s nama država i njihovih vojski, članova austrijskog i ugarskog parlamenta, deputacija vojske na polju, koje su u dvoredici pratile lijes do groba, pak pijetno učestvovanje stotine tisuća duša što su — tako što još niko ne pamti — pohrlile na sprovod, sve to ne podavaše žalobnoj svečanosti samo karakter časti koja je odgovarala veličini i znamenitosti u Gospodinu usnulog Vladara, nego je u isto vrijeme i plemenito poklonstvo preminulom Cesaru koji je upravni ljaio sudbinom Monarhije, poklonstvo u kojemu se izrazavala zahvalnost za njegovo blagotno djelovanje i za ljubav uvijek iskazivanu njegovim narodima.

Dan bijaše čisto krasan, pravi carev dan. Brečala su zvona svih bečkih crkava — i zvona svih crkava diljem Monarhije — kad se sprovod uputi sa veličanstvenim žalobnim ceremonijalom, iz dvorske kapele, u koju je tri puna dana nepregledan svijet hrlio, da posljednji put pozdravi svog Cesara, put stolne crkve Sv. Stjepana, pak, pošto ga bečki nadbiskup blagoslovi, u vječno počivalište u kapucinskoj grobnici.

Dovorka je išla kroz dvorska dvorišta i kroz guste redove dvostrukog ljudskog zida, koji se dizao iza dvoredice vojnika i ratničkih udruženja, dok su se hiljade duša strpavale na prozorima kuća, kojima se povorka sukala, i koje bijahu bogato iskićene crninom. To je silno mnoštvo stajalo gologlavo i duboko potreseno dok se dugi sprovod pred njima nizao.

Dovorka se iznova krećala najvećim dijelom Ringa, tog djela pokojnog Cesara, koji je sa svojim raskošnim palačama živ dokaz kako je preminuli Vladar promicao umjetnost, industriju i trgovinu; zatim krenu Franz-Josephs-Kaiem i ulicom Rotenturmom u stolnu crkvu. Na Ringu predaše se, od spomenika Marije Terezije do ratnog ministarstva, neaktivni generali i oficiri bečke posade slobodni od službe, da odaju zadnju počast svom vrhovnom zapovjedniku. Megjutim u crkvi Sv. Stjepana, u crno zavijto, okupiše se članovi Cesarevske Kuće, zajednički ministri, članovi austrijskog i ugarskog ministarstva, dvorski činovnici, tajni savjetnici, predsjedništvo i članovi austrijskog i ugarskog Parlamenta, poglavice i gradska zastupstva Beča i Budimpešte. Uprav pred 3 s. popodne driprpioše u crkvu Cesar Karlo i Cesarica Zita, a skoro zatim stiže sprovod. Kardinal knez nadbiskup Difi očekivao je lijes sa velikom asistencijom pred portalom stolne crkve. Digoše lijes sa mrtvačkih kola i prenesoše u crkvu, gdje ga kardinal knez nadbiskup blagoslovi, poslije toga sprovod se uputi ka kapucinskoj grobnici. U taj čas stupiše iza lijesa, da ga prate do zadnjeg počivališta, Cesar Karlo i Cesarica Zita, strani knezovi, ostali članovi Cesarevske Kuće s pratinjama, strani naročiti poslanici, oficirske deputacije i odaslanstva austro-ugarskih pukovnija, kojih je Cesar Franjo Josip bio vlasnik. U kapucinskoj crkvi lijes se nanovo blagoslovi; poslije toga prenesen je dalje u grobnicu, praćen od Cesara Karla, vrhovnog dvorskog meštra kneza Montenuova i dva kneza komornika i postavljen između ruke Cesarice Jelisave i nasljednika prijestola Rudolfa, dok su ostali članovi Cesarevske Kuće i drugi u dubokoj tuzi klekali u crkvi. K njima se zatim povratit Cesar Karlo, te sve društvo ostavi crkvu; ova će odesele biti poklonište onima, koji će da premilostivom Vladaru iskazu svoju ljubav i poštovanje.

BEČ, 30. Silan dojam što je učinio sprovod Cesara Franje Josipa, poraste na putu od stolne crkve Sv. Stjepana do kapucinske grobnice kad ga pratijahu Njihova Veličanstva, nadvojvode, knezovi i naročiti poslanici. Neposredno iza mrtvačkih kola stupahu Cesar Karlo sa Cesaricom Zitom, a među njima nasljednik prijestola nadvojvoda Franjo Josip Oton, koji se nalazio u crkvi dok se lijes blagoslivlao; on je išao pribijajući se uz svoje visoke roditelje, sa crninom na lijevom rukavu i crnim pasom. Za njima igjahu inostrani knezovi, među kojima Kralj i Kraljica bavarski, Kralj saski, Car Bugarski, njemački nasljednik prijestola, turski nasljednik prijestola i nasljednik prijestola švedski, infant španjolski, princ Valdemar danski, nasljednik prijestola saski, sinovi Cara bugarskoga i ostali njemački knezovi što su amo stigli; njima se pridružiše članovi Cesarevske Kuće, pred njima kćeri pokojnog Cesara, Gisela i Marija Valerija, unuka Jelisava, grofica Stefanija Longay, grofica Trani, sestre pokojne Cesarice, i djeca pokojnog nadvojvode Franja Ferdinanda. Zatim stupahu strane naročite misije i oficirska odaslanstva. Strani knezovi, naročite misije i oficirske deputacije položise krasnih vijenaca na Cesarev lijes, koji skupa sa vijenicima iz cijele Monarhije dopriješe do čisto nepreglednog broja. Unatoč strašnom učestvovanju naroda, nije se nikakva nezgoda dogodila.

Dvorske vijesti.

BEČ, 30. Cesar i Cesarica primiše u 2 s. popodne posjet njemačkog nasljednika prijestola. U večer krenuše iz Beča njemački nasljednik prijestola i veći dio njemačkih knezova, koji su u Beč došli na sprovod.

U 5 s. popodne Česarski je par primio u Dvoru poklonstvo članova Cesarevske kuće.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izveštaji austro-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 29. Službeno se javlja:

«29 novembra 1916».

Istočno bojište:

Fronta generala pukovnika Nadvojvode Josipa:

Vojska generala Falkenhayna napreduje u Vlaškoj pobjedno i neprekidno. Jaki ruski napadi u šumovitim Karpatima i na istočnoj erdeljskoj fronti propadoše pred žilavom istrajnosti austro-ugarskih i njemačkih četa. Svoje smo pozicije zadržali. Oko pojedinih dijelova opkopa još se boj bije.

Vojna fronta gener. maršala Princa Leopolda Bavarškoga:

Nije bilo osobitih dogadjaja.

Talijansko bojište:

Stanje se nije izmijenilo.

BEČ, 30. Službeno se javlja:

«30 novembra 1916».

Istočno bojište:

Vojna grupa gener. maršala Mackensena:

Dunavska vojska koja napreduje uspješno, odnijela je, pošto je prešla rijeku, 43 rumunjska oficira, 2421 momka, 2 teška, 36 poljskih i 7 malih topova i 7 mitraljeza.

Vojna fronta generala pukovnika Nadvojvode Josipa:

Čete generala Falkenhayna zapremiše jučer Pitești i Campulung. U Campulungu pade Bavar-cima u ruke 17 oficira, 1200 ljudi, 7 topova i mnogo ratne prtljage. Između Uzske doline i Tatarskog klanca Rusi jednako preduzimahu, sa velikim ulaganjem masa, svoje napade, koji su odregjeni da rasterete svoje teško pritiskivane saveznike Rumunje. Vojske generala Arza i Kövessa borile su se ljuto dan i noć, skoro na cijeloj fronti, protiv neprijatelja, koji je uvijek iznova navaljivao. Na više je mjesta dolazio do klanca. Ali ruska se navala skrši; male neke koristi ne preinačuju činjenicu, da su velike neprijateljeve žrtve bile i jučer uzaludne. Boj se još bije.

Vojna fronta gener. maršala Princa Leopolda Bavarškoga:

Ništa važno.

Talijansko bojište:

Istočno od Gorice i na kraškoj visoravni artillerijski boj bio je neko vrijeme vrlo živahan.

Jugo-istočno bojište:

U Arbaniji stanje je nepromijenjeno.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

BEČ, 30. Javlja se iz stana ratne štampe, 30 novembra, u večer. U Rumunjskoj operacije teku po planu. Boj na Karpatima još uvijek traje. Rusi još uvijek jurišaju na naše linije. Gubici neprijatelja, koji nikud ne prodire, izvanredno su veliki. Na Zlotoj Lipi turske su čete odbile jedan zagon.

Izveštaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 29. Wolff Bureau javlja; Veliki glavni stan, 29. novembra 1916:

Zapadno bojište:

Engleski je zagon kod Givenchyja propao. U području Somme neprijateljska vatra pojača.

Istočno bojište:

U šumovitim Karpatima i na erdeljskoj istočnoj fronti Rusi preduzeše na više mjesta napade na linije saveznih četa. Doraženi su. Male lokalne uspjehe platiše krvavim žrtvama.

Vojska Falkenhayna napreduje pobjedno na svojoj vlaškoj fronti. Dotučeni neprijatelj uzmiče u neredu prema istoku.

Balkansko bojište:

Kretnje dunavske vojske u vezi su sa snagama što djeluju više na sjeveru. U Dobrudži samo neznatna borbena djelatnost.

Maćedonska fronta:

Jučer, pošto mu je propala rasteretna ofenziva, neprijatelju preduze samo djelimičnih zagona sjevero-zapadno od Bitolja i kod Gruništa, gdje nije postigao nikakvih uspjeha.

BERLIN, 30. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan, 30 novembra 1916:

Zapadno bojište:

Neprijateljski odjelci, poslije jake artiljerijske pripreme, napadoše u zapornom obluku, naše pozicije u širinu od koja tri kilometra. Odbijeni su vatrom, a na pojedinim mjestima u boju iz bliza. Za maglovita vremena topovski boj poraste samo između Serre i Ancre i u odsječku fronte s obe strane šume St. Pierre Vaast.

Istočno bojište:

U zapadnoj Rumunjskoj potisnusmo neprijateljske zalaznice. Zauzećem Campulunga otvoren je put Törzburgskim klancem. Kod Ciclanestija njemački eskadron zarobi neprijateljsku kolonu sa 17 oficira i 1200 momaka, i uz to odnijee 10 topova i 3 mitraljeze.

Balkansko bojište:

Sjevero zapadno od Bitolja neprijateljski se zagon izjalovi. Srbi su iznova potjerani sa zapadne strane brda Gradine kod Gruništa, na koji je protivnik zamao napadao.

Prvi general kvartirmajstor Ludendorff.

BERLIN, 30. Službeno se javlja 30 novembra u večer. Na mahove živahna paljba sjeverno i južno od Somme. Turske su čete na Zlotoj Lipi odbile jake ruske napade. U Rumunjskoj stanje povoljno bez promjene. Dropadoše djelimični napadi neprijatelja sjevero-zapadno od Bitolja.

Izveštaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 29. Glavni stan javlja 28 novembra:

Fronta u Kavkazu:

Čarkanja po nas povoljna.

Fronta u Dobrudži:

Naše su čete odbile artiljerijskom i pješadijskom vatrom neprijateljske čete, koje su se već od nekoliko dana bavile ušančivanjem, te ih raspršiše sa teškim gubicima po protivnika.

Dunavska fronta:

Naše čete koje su prešle preko Dunava, zapremiše 27 novembra Alexandriu, gdje su odnijee jednu lokomotivu, 140 željezničkih kola i silu živeža.

CARIGRAD, 29. Glavni stan javlja, 29 novembra:

Fronta Kavkaza:

Na desnom krilu odbijen je napad neprijateljskih snaga, svega jednog i po bataljona. Na ostalim frontama nije bilo važnih dogadjaja.

Izveštaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 30. Izveštaj generalnog štaba, 29 novembra:

Maćedonska fronta:

Neprijateljski zagon protiv visa kod Bitolja uzbijen je zapornom vatrom. U obluku Cerne sa razmjerno se miruje. U okolini sela Gruništa propade šest neprijateljskih napada. Kod Tabinskog jezera raspršili smo vatrom jake izvidničke odjeljke.

zapremise poslije ljuta boja, Gjurgjevo; 30. novembra pregioše preko linije Comanu-Singureni, koja leži od prilike 20 kilometara od bukurestanskog trgovačkog pojasa. One odnijeh 2 teška topa, 14 poljskih topova, 7 malih topova, 5 mitraljeza i zarobiše 4 oficira i 200 vojnika. Na bojnomo polju protivnik ostavi mnogo mrtvih i ranjenih. U Dobrudzi četvrti sibirski zbor napade poslije artilerijske pripreme, koja potraja 7 sati, te se zametnu strašno ljut boj. Naše hrabre pukovnije uzbiše svagdje napadače krvavo, i oteše im 2 oklopljena automobila, koji se u ubojnoj stisci primakosha našim streljačkim rovovima. Neprijatelj se povuče u svoje prvašnje pozicije.

Propala engleska letjelica, 2 oficira zarobljena.

BERLIN, 1. Wolff Bureau. Jedna naša podmorica zatekla je ovih dana pred usćem Temze englesku oštećenu letjelicu što je onuda lutala. Dva engleska oficira, što su na njoj bili, zarobljeni su.

Ententa u Grčkoj.

AMSTERDAM, 30. novembra. «Times» javlja iz Atine: Regbi sigurno je, da admiral Fournet nije govorio s kraljem Konstantinom jedino o izručenju artilerije, nego da je svratio pozornost kraljevu i na opasnost, što prijeli javnome redu od pričuvnikâ. Admiral istače, da Ententa rihako ne može da napusti svoje traženje. Krunsko vijeće raspravlja o konačnom obliku odgovora što će se dati saveznicima. Pronosi se glas, da će ministar predsjednik u ime vlade izjaviti, da vlada mora ostati pri svojoj odluci, da ne da oružja. U političkim krugovima drže, da će se kabinet povući.

Grčka i centralne Vlasti.

BERLIN, 1. Državni tajnik Zimmermann saopćio je u Reichstagu, da je grčki poslanik izrazio na ministarstvu izvanjskih posala, u ime vlade, da žali, što su predstavnici vlasti, s kojima Grčka žive u miru i prijateljstvu, primorani da otputuju, i da je grčkoj vladi žao, što pod pritiskom sile, nije mogla da se tome protivi. Dije Grčka — rekao je Zimmermann — nego su neprijatelji odgovorni za nezrečeno postupanje, kojim se pogazilo nacionalno osjećanje starog kulturnog naroda. U ustima naših neprijatelja obiluju fraze o svetosti mejunarodnog prava, o slobodi i civilizaciji. Ali to im ne brani, samo da pribave novih žrtava svojim prorijegjenim redovima, da u Grčkoj tjeraju već preko godinu dana politiku davljenja i ponižavanja, kakvoj u svjetskoj istoriji nema primjera.

BEČ, 1. Grčki je poslanik saopćio austrijskoj vladi u ime atinskog kabineta: Grčka je vlada namah prosvjedovala protiv odlaska poslanika četvornog saveza što ga je Entente iznudila, te zatražila — na žalost bez uspjeha — da se ta odredba opozove. Grčka se vlada nada da austro-ugarska vlada neće svaliti na nju odgovornost radi odlaska poslanika.

Grčka i Entente.

ATINA, 1. (Reuter). Vlada je odgovorila admiralu Fournetu, da je na konačno odlučila ne dati oružja.

LONDON, 1. «Daily Telegraph» javlja iz Atine: Kralj je naredio, da se prvi vojni zbor mora oprijeti zapremanju zgradâ, koje grčke čete već zapremaju.

U turskoj Komori.

CARIGRAD, 1. Komora je primila zakonsku osnovu, kojom se ovogodišnji ratni proračun povisuje za 15 milijuna funti. Ratni ministar Enver paša objasnio vojeno stanje, te nasred velikog pljeskanja saopćio, da su turske čete skupa sa saveznicima stigle do pred Bukurešt i zružile se sa saveznicima koji prodiru sa sjevera. Rumunjske čete skoro nestati sa geografske karte.

Velika željeznička nesreća.

BUDIMPEŠTA, 1. Dredstojnik stanice istočne željeznice objavljuje: U 12 sati i po podne bečki brzi voz najuri kod stanice Herzeghalomske, uslijed kriva razmještanja tračnica, na gradački putnički voz br. 1303 koji je u stanici stajao a bijaše: krenuo iz Budimpešte. Uslijed sukoba razruši se više vagona, kako bečkog brzog voza tako i gradačkog putničkog voza, te se mora požaliti da je bilo mnogo ranjenih i mrtvih. Broj se žrtava još nije utvrdio, jer mnoga se liešina još nije izvukla. Dosebni vozovi sa zastupnicima i članovima Gospodske Kuće, koji su u Beču bili na zahtobnim svečanostima, stigli su redovito u istočnu stanicu. Do nekim vijestima, u propalom vozu bilo je više osoba, koje su se poslije Lesareva sprovađa u Budimpeštu.

BUDIMPEŠTA, 1. Jučer u noći, u stanici Herzeghalomskoj, bečki brzi voz presijeca gradački putnički voz. Salonski vagon u kojemu bijaše Thaloczy, civilni adlatus guvernera u Srbiji, razrušen je, sam je Thaloczy ubijen; probušila ga cijev za parno ogrijevanje. Mrtvih ima svega 66, ranjenih 150, među njima 60 teško. Urok je nesreći kasno uočen signal da voz ima stati, tako da se voz više nije mogao ustaviti.

BUDIMPEŠTA, 1. Dredsjednik upraviteljstva državnih željeznica Tolnay rekao je da je katastrofi kod Herzeghaloma po svoj prilici kriv vogja lokomotive brzog voza. Svakiako povešće se izvještaji da se vidi nije li i koji čuvar kriv nesreći.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Dopo i funerali dell'Imperatore.

VIENNA, 1. Le tombe dei Cappuccini, aperte questi giorni al pubblico, furono già oggi meta a devoto pellegrinaggio di migliaia di persone, tra le quali di numerosi ufficiali e soldati, che volevano rendere un'estremo tributo d'onore al morto Imperatore Francesco Giuseppe. Il sarcofago è circondato da numerose corone. Ai capi stanno le corone dell'Arciduca Francesco Salvatore, dell'Arciduchessa Maria Valeria, della Principessa Gisella, nonché dei nepoti dell'Imperatore e la corona dell'Imperatore Carlo; ai lati sono

disposte le corone degli Imperiali di Germania, del Sultano, dei Re di Baviera, Bulgaria, Sassonia e del Württemberg, dei principi germanici e di tutti gli altri capi di stato, tra le altre quelle del presidente Wilson e dell'ambasciatore americano.

VIENNA, 1. Nella cappella di Corte della Burg, che è ancora magnificamente parata a lutto, ebbero luogo nel pomeriggio, in presenza degli Imperiali, dei membri della Casa imperiale, del Re di Bulgaria coi due figli, nonché dei supremi dignitari di Corte e di Stato i vespri da morto pel defunto Imperatore.

VIENNA, 1. I Reali di Baviera sono ripartiti oggi per Monaco.

L'Imperatore nominò il tenente arciduca Giuseppe Francesco a primotenente; il maggiore Elia principe di Parma a tenente colonnello, i tenenti Felice principe di Parma e Reno principe di Parma a primi tenenti.

I ricevimenti a Corte. Le parole dell'Imperatore al presidente della Camera dei deputati.

VIENNA, 1. Del ricevimento dell'episcopato austriaco alla Burg, il cardinale Skerbensky disse agli Imperiali un'allocuzione, in cui invocò le benedizioni del Cielo sulla nuova coppia imperiale, ed assicurò le loro Maestà della fedele devozione dell'episcopato austriaco.

Del ricevimento della presidenza della Camera dei Deputati, il presidente Splvester rivolse agli Imperiali un'allocuzione, in cui li assicurò dell'immutabile fedeltà e della più reverente devozione.

L'Imperatore ringraziò per la manifestazione, ed espresse la speranza che il Parlamento potrà presto dedicarsi ad un proficuo lavoro; in pari tempo l'Imperatore diede espressione alla speranza, che al più presto possibile verrà conseguita una pace onorevole.

LA GUERRA.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 1. Si comunica ufficialmente: «1 dicembre 1916.

Teatro della guerra orientale:

Gruppo d'esercito del generale maresciallo Mackensen:

L'armata danubiana avanza a sud-ovest di Bucarest verso l'Arges inferiore. A sud-est di Pitești e a sud est di Campulung la resistenza rinnovata dei Rumeni venne spezzata dalle vittoriose colonne degli alleati. Le perdite del nemico ascesero anche ieri a parecchie migliaia di prigionieri. Il bottino di cannoni ed attrezzi di guerra è grande.

Fronte del colonnello generale Arciduca Giuseppe:

I Russi, ora come per l'innanzi, per trapassare impegnano tutte le forze contro le valorose truppe dei generali Arz e Koevessa. Il fronte di battaglia si è esteso verso sud, essendosi associati all'attacco i Rumeni nella montagna di confine ad est di Kézdi Vásárhely. Il combattimento venne nuovamente condotto col massimo accanimento. In numerosi punti il difensore passò al contrattacco. Il successo fu anche ieri completamente da parte nostra.

Fronte di esercito del principe Leopoldo di Baviera:

Sulla Zlota Lipa truppe ottomane respinsero una punta russa. Esse inseguirono il nemico battuto fino ai suoi fossati.

Teatro della guerra italiana:

Il duello di artiglieria a sud-est di Gorizia e sull'altipiano carsico si mantiene con varia potenza. Il nostro fuoco fece esplodere parecchi depositi di munizioni e mine degli Italiani. Anche in singoli settori carinziani e tirolesi regnò più viva attività d'artiglieria. Aviatori nemici lanciarono delle bombe nella valle dell'Adige senza recar danni.

Teatro della guerra sud-orientale. Nulla di nuovo.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Hófer tenente maresciallo.

VIENNA, 2. Il quartiere della stampa di guerra comunica in data 1 dicembre, sera:

L'assalto russo nei Carpazi dura con indimuita violenza. Il nemico ne uscì come nei giorni precedenti, colla testa rotta. Mancano ancora notizie dalla Rumenia.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 1. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 1 dicembre.

Teatro della guerra occidentale:

Nessun avvenimento particolare.

Teatro della guerra orientale:

Tra il valico di Jablonica e le alture ad est di Kézdi Vásárhely l'avversario attaccò accanitamente con un forte impiego di sangue e munizioni, però non poté, neppure in un solo punto del fronte, lungo 300 km, conseguire alcun vantaggio. Le nostre truppe passarono molte volte al contrattacco; esse strapparono al nemico il terreno da esso guadagnato il giorno innanzi. Nella Rumenia occidentale le truppe rumene, tagliate dalla loro armata, tentano, prendendo diverse direzioni, di sottrarsi al loro inevitabile destino. Ieri le truppe germaniche ed austro-ungariche che le inseguivano, tolsero loro oltre 300 prigionieri. Le colonne avanzanti in Valachia oltre Campulung e Pitești lungo le valli del fiume fecero ricco bottino di prigionieri, cannoni e veicoli. Contro le nostre forze avanzanti dall'Alt il nemico in numerosi settori del fiume si pose sulla difesa. Esso venne messo in rotta. Anche la punta offensiva di una divisione rumena, scansata dalla nostra cavalleria, non poté trattenerne la nostra avanzata. L'armata danubiana forzò il passaggio attraverso la bassura di Neaizov. Essa si avvicina al corso inferiore dell'Arges in direzione di Bucarest. Oltre alle altre perdite subite, i Rumeni perdettero ieri oltre

2500 prigionieri, 21 cannoni, tra i quali tre mortai. Nella Dobrugia attacchi in masse del nemico contro l'ala sinistra bulgara crollarono nel fuoco.

Fronte macedone:

Dunte delle truppe dell'Intesa ad nord-ovest di Monastir e presso Grunište furono nuovamente inutili.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

BERLINO, 2. Comunicazione ufficiale del primo dicembre, sera. Nella regione della Somme fuoco, di tratto in tratto ravvivato, su entrambe le rive del fiume. Nella Valachia progressi. All'ala sinistra dell'armata della Dobrugia fallirono ripetuti attacchi del nemico, che impiegò nuovamente senza successo autocarri corazzati. A nord-ovest di Monastir e presso Grunište furono respinte punte nemiche.

I comunicati del quartiere generale bulgaro.

SOFIA, 1. Rapporto dello stato maggiore generale del 1 dicembre.

Nella regione di Monastir abbiamo respinto gli attacchi contro Tarnova e l'altura 1248. Sul resto del fronte macedone, in parte, fuoco di artiglieria. Nella Valachia la marcia in avanti vittoriosa continua ininterrottamente.

Il giorno 24 novembre le nostre divisioni varcarono il Danubio presso Zimnicea ed iruppero impetuosamente verso Bucarest; spezzarono la resistenza disperata del nemico, e gli inflissero gravi perdite: il giorno 27 novembre occuparono, dopo grave combattimento, Giurgiu; il giorno 30 novembre oltrepassarono la linea Comanu-Singureni, a circa 20 km. dalla cinta di forti di Bucarest. Furono catturati due cannoni pesanti, 14 cannoni da campo, 7 piccoli cannoni e 5 mitragliatrici; abbiamo fatto prigionieri 4 ufficiali e 200 soldati. Sul campo di battaglia l'avversario lasciò numerosi morti e feriti. Nella Dobrugia il quarto corpo siberiano, dopo una preparazione di artiglieria durata 7 ore, attaccò la nostra ala sinistra; si svolse un combattimento estremamente accanito: i nostri valorosi reggimenti hanno ribattuto dovunque sanguinosamente gli attacchi; catturarono due automobili corazzate che nel più forte calore del combattimento, si erano avvicinate ai nostri fossati. Il nemico si ritirò nelle sue posizioni di prima.

Aviatori inglesi fatti prigionieri.

BERLINO, 1. (Wolff Bureau). Uno dei nostri sottomarini incontrò questi giorni dinanzi alle foci del Tamigi un velivolo inglese avareato, che andava alla deriva: i due ufficiali inglesi che lo montavano furono fatti prigionieri.

Alla Camera Turca.

COSTANTINOPOLI, 1. La Camera accolse il disegno di legge, con cui il bilancio del ministero della guerra pel 1916 viene aumentato di 15 milioni di lire sterline.

Il ministro della guerra Enver Dascià fece un'esposizione delle operazioni militari, e comunicò, in mezzo a grandi applausi della Camera, che le truppe turche assieme a quelle degli alleati, sono giunte vicino a Bucarest, e si sono riunite agli alleati, avanzanti da nord. La Rumenia è sul punto di scomparire dalla carta geografica.

La Grecia e le Potenze centrali.

VIENNA, 1. L'invitato greco comunicò al governo austro-ungarico, per incarico del gabinetto di Atene, avere il governo greco protestato tosto contro la partenza degli inviati della quadruplice alleanza, voluta a forza dall'Intesa, ed avere, pur troppo senza risultato, chiesto il ritiro di questa disposizione. Il governo greco spera, che il governo austro-ungarico non terrà responsabile il governo greco per la partenza del suo inviato.

BERLINO, 1. Il segretario di stato Zimmermann comunicò al Reichstag, avere l'invitato greco espresso al ministero degli esteri, in nome del governo di Grecia, il suo rammarico per ciò, che i rappresentanti di potenze colle quali la Grecia vive in pace ed amicizia furono costretti a partire, avere altresì il governo greco deplorato di non aver potuto far nulla contro questa misura, oppresso dalla violenza.

Non sulla Grecia, disse Zimmermann, ma sul nemico cade la responsabilità per questo inaudito procedere. con cui viene calpestato il sentimento nazionale di un popolo superbo di un'antica civiltà. Le bocche dei nostri nemici abbondano di frasi sulla santità dei diritti dei popoli, sulla libertà e sulla civiltà, ciò però non toglie che al solo scopo di guadagnare nuova carne da cannone per le loro file diradate, esercitino in Grecia da più di un anno una politica di strozzamento e di oppressione, quale non ha esempio nella storia del mondo.

La Grecia e l'Intesa.

ATENI, 1. (Reuter). Il governo rispose all'ammiraglio Fournet, che rifiutava definitivamente di consegnargli le armi.

LONDRA, 1. Il «Daily Telegraph» da da Atene. Il Re ha ordinato che il primo corpo d'armata, debba opporre resistenza all'occupazione degli edifici che sono già occupati da tuppe greche.

Grave sinistro ferroviario.

BUDAPEST, 1. Ieri notte alla stazione di Herzeghalom il treno passeggeri proveniente da Graz venne tagliato in due dal treno celere di Vienna in arrivo. La vettura salone del treno celere, in cui trovavasi Thaloczy, adlatus civile del governatore generale della Serbia, rimase fracassato, e Thaloczy, trapassato dal tubo di riscaldamento a vapore, rimase ucciso. Il numero dei morti ascende complessivamente a 66, quello dei feriti a 150, dei quali 60 gravemente. Causa del disastro fu il segnale, troppo tardi avvertito, di fermare il treno, cosicchè questo non poté essere più trattato.

BUDAPEST, 2. Il presidente della direzione delle ferrovie di stato Tolnay dichiarò relativamente alla catastrofe ferroviaria di Herzeghalom, che a quanto pare, la responsabilità del disastro cade sul conduttore della locomotiva del treno celere; tuttavia si farà un'inchiesta per accertare se cada la responsabilità anche sul guardiano del sistema di blocco.

RINGRAZIAMENTO.

Esterno vivissime grazie, a nome anche dei congiunti lontani, a tutti quelli che in qualsiasi guisa vollero partecipare al mio intenso dolore in occasione della morte della mia buona e indimenticabile consorte

I D A.

Esprimo un grazie di cuore al dott. Riccardo Baric, che in questa luttuosa circostanza fu per me più che amico, fratello. Ringrazio vivamente i medici curanti d.ri Vl. e Lj. Dodgradski e il medico consulente d.r Grgin che le prodigarono le più assidue cure; vada il mio grazie pure al m. r. fra Paolo Marini che ebbe a porgerle i conforti di nostra santa religione.

D.r Giuseppe Portada
i. r. giudice.

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog Namjesništva.

Br. 92-16.

OGLAS NATJEČAJA.

Dovjerenstvo Javne Dobrotvornosti u Zadru otvara natječaj na dvije prcije po 190 Kr. iz zaklade «Grabovaz», koje će se udijeliti za godinu 1917 siromašnim i čestim djevojkama općine zadarske, poglavito gragjankama.

Molbenice za postignuće prcija imaju se prikazati Dovjerenstvu Javne Dobrotvornosti do svega 5 januara 1917 (Calle Canova, br. 2, I. pod.)

Uvjeti za postignuće prcija mogu se pregledati za uređovnih sati u uredu Dovjerenstva.

Zadar, 1. decembra 1916.

P.o. 92-16.

AVVISO DI CONCORSO.

La Commissione di Pubblica Beneficenza in Zara apre il concorso a due doti da Corone 190 ciascuna, derivanti dalla fondazione Grabovaz, da conferirsi per l'anno 1917 a ragazze povere e oneste del Comune di Zara, a preferenza però alle cittadine.

Le domande pel conseguimento delle doti devcno venir prodotte alla Commissione di Pubblica Beneficenza a tutto il giorno 5 gennaio 1917 (Calle Canova, N. 2, I. piano).

Le condizioni pel conseguimento delle doti sono ostensibili durante le ore d'ufficio nella sala della Commissione.

Zara, 1. decembre 1916.

Br. 317-1.

ZADRUŽNI SAVEZ U SPLITU

registrovana zadruga s ograničenim jamstvom pozivlje

sve svoje članove na VII-u-redovnu glavnu skupštinu, što će se obdržat u foyeru općinskog kazališta u Splitu dneva 20. decembra 1916. sa slijedećim

DNEVNIM REDOM:

- I. Imenovanje zapisničara, dvojice ovjervitelja zapisnika i dvojice skrutatora.
- II. Legitimiranje izaslanika i punomoćnika zaodrugačlanica.
- III. Pozdravni govor predsjednika.
- IV. Izvještaj ravnateljcu o radu i stanju Zadrugnog Saveza i njegovih članica.
- V. Odobrenje godišnjih računa i stanja imovine za godine 1913, 1914, i 1915, te podijeljenje apsolutorijuma upravnom vijeću i nadzornom odboru upogled polaganja računa i poslovanja.
- VI. Ustanovljenje visine kamata na poslovne udjele za god. 1913, 1914, i 1915.
- VII. Odluka o ulozenju ostataka, što se je imao na kraju god. 1915.
- VIII. Ustanovljenje visine godišnjih doprinosa članica.
- IX. Ustanovljenje visine zajmova, što će ih Zadrugni Savez moć uzimati.
- X. Određenje prokuriste i opredijeljenje njegove kompetence.
- XI. Određenje upisnice za zadrugu, što se učlane u Zadrugni Savez.
- XII. Izbor članova upravnog vijeća mješte onih, što istupaju.
- XIII. Izbor članova nadzornog odbora mješte onih, što istupaju.
- XIV. Eventualija.

Split, 24. novembra 1916.

Prešjednik:

Dr. Josip Bervaldi s. r.

Zemljišno - Veresijski Zavod Kraljevine Dalmacije u Zadru.

Prima predbrojbe na

Peti četrdesetgodišnji poreza prosti amortizacioni 5 1/2% Austrijski Ratni zajam, koji će se posjednicim povratiti u čitavom nominalnom iznosu.

Daje predujmove na vrijednostne papire pupilarne sigurnosti, uz kamatu od 4 1/2%, ako služe za pokrće V. ratnih zajmova, te se obvezuju da ne će povisiti tu kamatnu stopu do 31 ožujka g. 1917.

Uslijed subskripcione cijene od 92-50% te daljnjeg odobrenja od

1/0

2/0

ukamaćuje se V. Austrijski ratni zajam sa 7-31% što predstavlja uz potpunu sigurnost-prvoredno ulaganje.

Daje Hipotekarne zajmove na nekretnine u Kraljevini Dalmaciji.

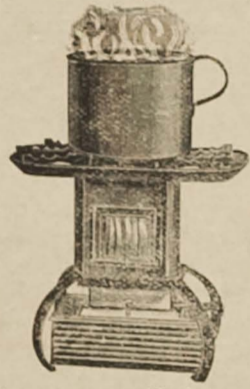
Držim na skladištu za promptnu otpremu:
 Djemačkog surogata sapuna BLANKA, svaki originalni sanduk . . . . . Kr. 55.—
 LIMUNA Verdelli, svaki sanduk od 350 komada . . . . . „ 35.—
 SODE kristalizirane u vrećama od 100 kg. . . . . „ 34.—
 OMOTNOG PAPIRA PATENT I.a, u snopovima od 100 kg. . . . . „ 110.—
 PAPIRNIH VREĆICA PATENT u snopovima od 50 kg. . . . . „ 125.—
 RUSKIH SRDJELA S KAPULICOM u posudama od ca. 2 1/2 - 3 1/2 kg. . . . . „ 25.—
 VINSKE KISELINE, kemič. čiste, kg. . . . . „ 22.—
 KAVINOG SUROGATA 100 kg. . . . . „ 460.—
 METALA ŠVAJCARSKIH br. 3 sa svim jakih za 100 komada . . . . . „ 340.—
 EKSTRAKT OD RAJČICA u limenim posudama od 200 gr. kg. . . . . „ 11.50
 LIKERA SAVOJA-CINZANO, svaka flaša od 1 lt. . . . . „ 8.50
 Cijene se razumijevaju franko Zadar uz unaprednu isplatu netto bez skonta.

Marcello Pattiera - Zadar.

Kuhalo i brzovar na petrolej

Zajamčena sigurnost!
 Zajamčeno prosto od svakog mirisa!
Senzacijalni uspjeh!

Bez čadje!
 Bez šuma!
 Bez dima!

Bez začepljenja!
 Bez predgrijanja sa spiritom!

❖ Najsposobniji i najsavršeniji brzovar sadašnjosti! ❖
 Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8—12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peč za grijanje sobe.
 Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:
G. B. TAMINO - ZADAR.

Ratni invalid

traži se za slugu kod jednog župnika. Zahtjevi: da bude katolik, neoženjen ili udovac, da znađe kuhati i držati red i čistoću u kući, da bude trijezmen i blage čudi i tjelesno sposoban za spomenute radnje. Prima: hranu pranje i 30 K mjesečno. — Neka se prijavi Pokrajinskom Povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru. 2-5

Fratelli Mandel & Nipote
 BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4 1/2 del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4 1/2 o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4 1/2%.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Stjenice, štakori, miševi, žohari.
 Utamanjenje uz jamstvo.
 Proizvod i razašiljanje iskušano sredstva:
 1 kutija za štakore i miševe K 2.50 i K 5.—;
 1 boca za žohare, ruse i švabe po 1 K;
 1 boca tinkture za stjenice po 1 K;
 1 omot za moljce po 1 K;
 1 boca za buhe prašak po 1 i 2 K i k tome rasprašać 80 fl.
 1 boca tinkture za uši 1 K 20 fl.
Zavod za utamanjenje gamadi
 Zagreb, Petrinjska ulica br. 3, III. kat.
 1-5 Telef. 17-23.

„Aga“
 Najfiniji papir za cigarete.

Skladište na veliko:
V. Göszl u Zadru.
 Cijena 10 kutija po 100 omotića u kutiji K 50.— franko uz pouzeće.
 Sa narudžbama valja se požuriti.

Častim se izvijestiti cj. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Urede, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu u Vrulje-Šibenik pokraj Tvornice leda.
 sa veleštovanjem:
Agenturna, Komisijalna i Otpremajuća Poslovnica
Josip Jadronja - Šibenik.

Stigla je velika partija **BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA**, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 đkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Otprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.
 Ovo novo njemačko sredstvo nadomiješćuje izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, poda, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.
 Palazi se na prodaju kod svakog trgovca. — — — — — *Direktan uvoz iz Njemačke.*

MARCELLO PATTIERA -- Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Narudžbe šalju se tvrdki

Brzojavi: PATTIERA -- ZADAR.

„BLANKA“

Najveći import kave
Delia i Holujević, Zagreb
 nudi dok zaliha traje
 SANTOS (zelenkastu Java) . . . . . po K 1000
 MENADO LIBERIA . . . . . „ „ 1050
 ZIKORIA otvorena . . . . . „ „ 300
 sve po 100 kg.

Smrečke i Lovorike kupuje i bez vreća u većim količinama
Tvrtka Birò & Paleka - Zadar.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Dreuzimlje naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Fours, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu drago količinu, i plaća najvišom cijenom.

AVVISO.

Il sottoscritto ha l'onore di preavvisare la Spett. Cittadinanza, l'Inclita Guarnigione ed i Signori Viaggiatori, che col 1. Novembre a. c., aprirà a Fiume sotto sua proprietà

L' HOTEL ROYAL

(che dispone di 44 stanze) in Via Lod. Kossuth N.ro 10.
 L' Hotel è del tutto rimodernato col massimo comfort. — Servizio inappuntabile.
 In pari tempo avverte, che la propria

Trattoria „Al Cervo d'Oro“

viene del tutto restaurata. — Squisita ed ottima cucina alla casalinga e grandissimo assortimento di pesce, giornalmente fresco.
 Fiducioso d' un benevolo appoggio si firma con profetta stima

GIUSEPPE MILETA
 PROPRIETARIO.